

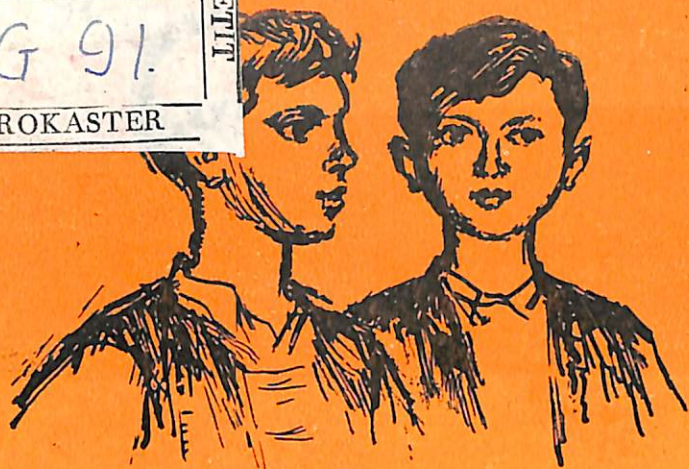
BIBLIOTEKA E

854-93-32

SHETETI

G 91.

GJIROKASTER

GUXIMTARET E VEGJEL

BIBLIOTEKA E

854-93-32

854-93-32

SHTETI

E K A E P I O N I E R I T

G 91

GJIROKASTER

GUXIMTARËT E VEGJËL

(TREGIME)

925 ~~45580~~

BIBLIOTEKA E SH.
GJIROKASTER

SHTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHËRI»

BRIGADA I QEPET MALIT

I.

Dëbora e dhjetorit bie pa kursim. Bjeshtë mbi fshat i ka mbuluar coha e bardhë dhe e trashë.

Fshati i bjeshtëve Terpullas, si për t'u mbrojtur nga suferina, është strehuar në një gropë të thellë gjigante të malit. Shtëpitë e tij të shpërndara duken si ishuj të vegjël në detin e pjerrët të dëborës.

Sa vend i bukur është ky fshat!

Maja e gjerë e bjeshtës mbi të, me ato krepas, duket si bedenat e një kështjelle kreshnike natyrore. Në këtë kështjellë janë strehuar në shekuj trimat shqiptarë. Që këtej ata sulleshin me pushkë e flamur në duar dhe u sillnin vdekjen pushtuesve armiq.

Po tokë për bukë, a ka këtu?

Në Terpullas ka gjashtëdhjetë e ca shtëpi me njëzet hektarë tokë.

Vështrojani faqen e malit! Arat e vockla, si arna në rrobën e bjeshkës janë hapur me thonj në taraca. E këto taraca mbahen me mure të larta gjer në pesë metra.

Dëbora, kjo brucë e rëndë dhe e akullt i mbulon këto toka pesë gjashtë muaj në vit.

Dikur në dimër fshatarët strukeshin pranë vatrës. Dhe buka e pakët nuk mjaftonte as për katër muaj.

Po tani qetësia dimërore e bjeshkëve të Terpullasit u prish. Fjala e kongresit të partisë buçet si jehonë nga bjeshka në bjeshkë...

II.

Ceni ishte ngjitur në majë të një shkëmbi mbi fshat. Nga kjo majë brinja e malit dhe fushat poshtë dukeshin sikur i mbaje në pëllëmbë të dorës.

Monopatit të fshatit po ngjitej një varg i gjatë njerëzish. Në krye të kolonës dallohej flamuri i kuq.

— Ej, ej! — u thirri Ceni shokëve që silleshin rreth bagëtive brinjës së malit. — Po vinë partizanët! Po vinë partizanët!

Carrokët e fshatit u mblodhën te shkëmbi. Të gjithë të habitur dëshironin të shkonin kush ishin këta partizanë.

Selmani qeshi.

— Këta s'janë partizan mor Cen! Janë vullnetarët e fushës. Ata vinë për t'ju qepur maleve, si ka thënë Xhaxhi Enver. Të gjëmojnë përsëri malet e shkrepat, si atëhere kur ngritën fole partizanët!

— Të zbresim shpejt në fshat dhe të japim lajmin të parët! — propozoi Ceni.

Disa mbetën me bagëtinë. Të tjerët, si kecërit këmbëshpejtë, u turrën tatëpjetë shkrepave.

III.

Njëshkolona e brigadës me flamur të kuq në krye po i afrohej sheshit të fshatit. Kënga e vullnetarëve buçiste:

«Lum e lum ku erdhëm ne
Sot në punë vullnetare,
thirrjes që bëri partia,
ju përgjegj e gjithë rinia!
Urdhëri që dha Enveri,

— Mirë, mirë, o Cen! Ti ke të drejtë. Të gjithë duhet të punojmë, ndryshe nuk nxjerrim dot bukë nga guri e shkrepë. Por, shiko! Pa të provuar si punon, nuk të pranojmë në kompani.

Ceni i gëzuar u drejtua atje ku punonte kompania e katërt.

VI.

Në muzgun e asaj dite ndodhi një fatkeqësi. Një shkëmb i vogël u rrokullis tatëpjetë dhe plagosi rëndë në këmbë një vullnetar të kompanisë së katërt. Të gjithë u mblodhën në vendin e ngjarjes, po asnjëri nuk i vinte dot në ndihmë të plagosurit.

Dikush kujtoi infermierin e fshatit, i cili kish vajtur për të mjekuar një plak të sëmurë, por ai ndodhej shumë larg. Kushdo nga të rriturit që të shkonte për ta thirrur, nuk do të kthehej dot pa kaluar dy orë.

Po errej.

Ceni thërriti: «Vete unë!» dhe u sul me vrap. Por komandanti i kompanisë e ndali për një çast. Ai hodhi vështrimin dhe vuri re pëlhurën pis të zezë të natës, që po ulej mbi bjeshkë.

— A ke frikë të nisesh vetëm, natën, Cen? — e pyeti komandanti.

— Unë jam si korierët e partizanëve!

— Po mund të të dalin ujqërit përpara!

— Mos kini frikë! Më jepni një kuti shkrepëse, do të marr me vete edhe një copë pishë... dhe s'ua vë veshin ujqërve.

Dhe Ceni u zhduk.

Nuk kaloi asnjë orë dhe të plagosurit ju bënë të gjitha mjekimet në vend.

VII.

Mëngjez i ditës së nesërme.

Kompania e katërt e vullnetarëve u rrjeshtua për tu nisur në punë. Komandanti bëri apelin si zakonisht. Një shok i plagosur mungonte. Por në fund të listës komandanti shqiptoi si vullnetar të ri të kompanisë Cenin, malësorin e vogël. Gjithë kompania duartrokiti. Ky ishte një ushtar i ri i detashmentit kundër shkëmbinjve të gurtë, për tarracat pjellore të maleve.

Atë çast Ceni nuk u përgjegj «këtu.» Ai tani ndodhej në klasë, në mësim. Po pasdite, kur të vinte me bel në krah për të punuar, me siguri do të gëzohej shumë që atë e kishin pranuar në kompaninë e katërt.

fshati po ndahet ma mirë me të korrurat se sa vjet që s'ishte kooperativë?

Gjithë këtë ngjarje ja treguam të nesërmen mësuesit. Ai na tha se kisha kishte qenë gjithmonë pengesë e zhvillimit të jetës në fshat dhe e sukseseve tona. Për këtë ajo kishte përdorur dhe vazhdonte të përdorte shumë forma propagande për të tërhequr fshatin nga rruga e kolektivizimit.

— Sa për mrekullitë e statujës, — tha mësuesi, — prisni pak ditë dhe do të shihni sa qesharak ka për t'u bërë prifti kur t'i zbulohet «sekreti». Edhe ju vetë mund të veproini të zbulohet ky «sekret».

Ne të gjithë filluam të mendojmë për «sekretin e lotëve». Deri sa tha mësuesi se kish një «sekret», nuk duhej dyshuar aspak për këtë.

Caktuam Nolin, kujdestarin e klasës IV, si drejtues të grupit dhe u vumë në kërkim. Kot që pyetëm dhe menduam në dy-tri ditët e para, s'po gjenim gjë. Shumë veta na thoshin se «mrekullitë e zotit» janë të paspiegueshme. Na vinte keq sidomos, kur na thoshin plakat: «Mos Shën-Mëria asht zemërue, sepse u krijue kooperativa?»

Nuk mbeti tjetër veç të hynim në kishë

fshehurazi dhe ta shihnim nga afër statujën e Zojës.

— Duhet hyrë vonë në të ngrysur që të mos diktohem, — tha Noli.

U caktuam tri veta: Noli, unë dhe Gimi, djali i mësuesit.

Në mbrëmje, pasi u errësua, shkuaam të tre tek mulliri pa u dalluar fare prej askujt e ju afruam kishës. I pari kërceu Gimi mbi kurrizin tim, çeli dritaren dhe u fut brenda. Pas tij hyri Noli dhe i fundit unë. Shkrepsja që patëm me vete, na bëri punë.

Që të tre hypëm me radhë mbi altar dhe pamë «sekretin». Na erdhi për të qeshur si nuk ishim kujtuar më përpara për një mrekulli të tillë. Të nesërmen «sekretin e lotëve» e mësuan gjithë shokët. Po atë mëngjez morëm tri vendime: Të mos flisnim deri të dielën e meshës, të ngjitnim një fletërrufe në portën e Shën-Gjonit në mëngjezin e meshës, secili të mbushte në shtëpinë e vet enët e ujit që të shtunën në darkë.

Zotimet i mbajtëm. Të dielën u zgjuam herët.

— Ku shkoni? — na pyesnin njerëzit që po drejtoheshin për në kishë.

— Atje ku shkoni edhe ju, — u përgjigjeshim ne.

